

Margo van Berkum

Dol op detail

Tekenen, schilderen en fotograferen. Voor beeldend kunstenaar Margo van Berkum (64) is alles even belangrijk. In haar kleine potloodtekeningen, amper een ansichtkaart groot, is ze op haar best. 'Door op klein formaat te werken, krijg ik concentratie. Ik kan erin verdwijnen. Groot werk vouwt zich om je heen. Dat geeft een andere concentratie en energie.'

Door **Heidi Vandamme** Fotografie portret Margo **Dick van Berkum**

Haar werk is het beste te omschrijven als een zoektocht naar wat wezenlijk is in een menselijk bestaan. Om die reden is ze door de jaren heen steeds figuratiever gaan werken, vrijwel altijd gerelateerd aan mensen. 'Bij een abstract werk kun je een bepaald gevoel hebben, maar je vraagt je daarbij af: zie je dat eigenlijk, kan ik dat wel overbrengen? Door figuratief te werken, kom ik – soms via

omtrekkende bewegingen – tot de kern van datgene ik wil uitbeelden.'

Vlekken op papier

Potlood is haar favoriete medium. 'Ik vind het zo mooi dat je niks nodig hebt, behalve potlood en papier. Bij foto's pakt dat anders uit. Er zit zoveel tussen: lenzen, software, bewerkingen, et cetera. Bij potlood is directer te zien hoe je het hanteert.'

Haar tekeningen ontstaan vanuit vlekken op papier of vanuit details. Portretten, ruimtes en hoe dingen opdoemen onder invloed van licht zijn terugkerende thema's. Het liefst laat ze het allemaal toe: onderwerpen, technieken en benaderingen. Ze houdt ervan als er iets ontstaat tijdens het tekenen dat ze vooraf niet verwachtte. 'Ik moet een soort gevecht hebben geleverd op een prettige manier.'

'Ik ben
een spons'

Dat het tijd kost voor je tot iets komt dat écht van jezelf is, weet ze uit eigen ervaring. 'Jonge mensen moeten nog uitvinden hoe ze hun eigen koers kunnen varen. Dat moet zich uitkristalliseren. Er is geen recept, dat is voor iedereen anders. Iedereen moet het unieke in zichzelf in een vorm gieten. Dat is moeilijk, maar door te werken, komt het er wel uit. Uiteindelijk ontcom je er niet aan dat je eigen kijk zich openbaart.'

Pijn is duidelijk

Sinds ze last heeft van een nekhermia komt er soms weinig van tekenen. Dagelijkse yoga oefeningen, bij voorkeur thuis in de eigen omgeving, helpen om de klachten te verlichten en haar weer aan het werk te krijgen. Daarbij beroept ze zich op de lessen die ze jaren geleden volgde bij een vriendin die net een opleiding had gedaan. Maar ook op internet is veel te vinden, namelijk waar de gevaren zitten en wat slecht kan zijn. 'Pijn geeft aan dat je bepaalde dingen niet kunt. Pijn is duidelijk. Daar hou ik rekening mee.' De kanker die ze op 45-jarige leeftijd kreeg, werd een keerpunt in haar leven. Ineens ging ze alles relativeren. Kanker verandert je heel erg; er is een leven ervoor en erna. 'Tot ik ziek werd, leefde ik op de uiterste toppen van gespannenheid. Nu denk ik: waar zou ik me druk om maken.'

Gelukkig is er binnen het werk voldoende ruimte voor van alles en heeft haar ziekte haar niet beperkt. Ze denkt er liever niet te veel over na en is blij dat ze het gered heeft. En relativeert: 'Dan kun je maar beter een nekhermia hebben, want dat is een stuk praktischer dan het lange, ingrijpende proces van chemo's en bestralingen.'

Kleinste details

Aan het werk of niet: beelden zijn essentieel in haar dagelijkse bestaan. 'Daar kan ik niet een dag zonder.' De inspiratie ligt bij Margo overall, ook in de kleinste details. Ze vindt het onder meer in mooie boeken en op internet. Het liefst gaat ze echter de deur uit voor het echte werk. Ook Facebook biedt mogelijkheden die ze voorheen niet denkbaar achtte. Zo verkocht ze onlangs via dit sociale medium zeven tekeningen. Samen met echtgenoot en beeldend kunstenaar Dick van Berkum zette ze in december deze verkoopactie op. 'In eerste instantie voelden we ons bezwaard om dit zo te doen,

maar gaandeweg kregen we de smaak te pakken. Met dit geweldige resultaat. Het mooie aan het medium is dat je de hiërarchie kunt doorbreken en je zelf projecten kunt opzetten zonder tussenkomst van iemand die hiervoor toestemming moet geven.'

Met manlief

Los van het eigen tekenwerk houdt Margo ervan om aan kunstprojecten te werken. Met manlief of met andere kunstenaars. 'Op dat moment is niets voor jezelf en word je onderdeel van een ander soort dynamiek.' Ze ervaart de afwisseling als bijzonder prettig en kan zich er helemaal aan overgeven. Toch keert ze na elk project met veel plezier terug naar haar eigen basis. Ze weet inmiddels: 'Dit soort werk wil ik maken. Je verbindt je ermee en je geeft alles.' Of ze een boodschap wil meegeven? 'Neen! Anders had ik wel pamfletten gemaakt.' En zo eindigen we waar we begonnen zijn. Voor Margo heeft het allemaal te maken met hoe je in het leven staat en waarmee je uitgerust bent. 'Iedereen wordt geboren in een bepaalde tijd, waarin van alles gaande is. Daar kun je niet omheen, daar moet je als kunstenaar op inhaken. Ik ben zelf altijd observerend geweest. Dan ben je een spons en daar kun je veel uit knippen. Daarom ben ik voorlopig ook nog niet klaar.' ●